

Облікова картка дисертації

I. Загальні відомості

Державний обліковий номер: 0414U006148

Особливі позначки: відкрита

Дата реєстрації: 31-12-2014

Статус: Захищена

Реквізити наказу МОН / наказу закладу:

II. Відомості про здобувача

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Мацук Марта Богданівна

2. Matsuk Marta

Кваліфікація:

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Вид дисертації: кандидат наук

Аспірантура/Докторантура: так

Шифр наукової спеціальності: 06.01.05

Назва наукової спеціальності: Селекція і насінництво

Галузь / галузі знань: Не застосовується

Освітньо-наукова програма зі спеціальності: Не застосовується

Дата захисту: 24-12-2014

Спеціальність за освітою:

Місце роботи здобувача: Інститут біоенергетичних культур і цукрових буряків НААН

Код за ЄДРПОУ: 00489780

Місцезнаходження: 03141, м.Київ, вул.Клінічна,25

Форма власності:

Сфера управління: Національна академія аграрних наук України

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

III. Відомості про організацію, де відбувся захист

Шифр спеціалізованої вченої ради (разової спеціалізованої вченої ради): Д 26.360.01

Повне найменування юридичної особи: Інститут біоенергетичних культур і цукрових буряків НААН

Код за ЄДРПОУ: 00489780

Місцезнаходження: вул. Клінічна, 25 перший корпус, м. Київ, Київська обл., 03141, Україна

Форма власності:

Сфера управління: Національна академія аграрних наук України

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

IV. Відомості про підприємство, установу, організацію, в якій було виконано дисертацію

Повне найменування юридичної особи: Інститут біоенергетичних культур і цукрових буряків НААН

Код за ЄДРПОУ: 00489780

Місцезнаходження: 03141, м.Київ, вул.Клінічна,25

Форма власності:

Сфера управління: Національна академія аграрних наук України

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

V. Відомості про дисертацію

Мова дисертації:

Коди тематичних рубрик: 68.35.03

Тема дисертації:

1. Генетичні особливості тетраплоїдних запилювачів та їх використання в селекції триплоїдних цукрових буряків
2. Genetic Features of Tetraploid Pollinators and Their Application in Breeding Process for Triploid Sugar Beet

Реферат:

1. Досліджено закономірності успадкування та мінливості господарсько-цінних ознак тетраплоїдних запилювачів білоцерківської генплазми та обґрунтовано принципи комплексної оцінки та добору цінних генотипів для селекції триплоїдних ЧС гібридів, придатних для вирощування за біоадаптивною технологією. Предмет досліджень - принципи створення та комплексного добору і оцінки вихідних матеріалів для селекції триплоїдних ЧС гібридів, придатних для вирощування за біоадаптивною технологією. Об'єкт досліджень - триплоїдні гібриди F1 цукрових буряків та їх батьківські форми. Методи дослідження: лабораторний (стабілізація рівня плідності, добір за посівними якістьми насіння), польовий (вивчення рівня господарсько-цінних ознак гібридів), математико-статистичний (оцінка достовірності отриманих результатів та виявлення часток впливу факторів на формування ознак). Встановлена генотипова структура мінливості ЧС гібридів за ознаками енергія проростання, схожість насіння, урожайність, цукристість, збір цукру та вміст зольних елементів. Колекцію існуючих і новостворених запилювачів диференційовано за селекційно-

генетичною цінністю, визначено параметри екологічної стабільності і пластичності новостворених триплоїдних ЧС гібридів цукрових буряків і відібрано кращі з них за адаптивною здатністю. Покращено методами індивідуально-родинного добору тетраплоїдні багатонасінні запилювачі - компоненти високопродуктивних триплоїдних гібридів. Визначено залежність посівних якостей насіння і продуктивності гібридів від гетерогенності тетраплоїдного компонента. Виділено 7 ліній, генетично стабільних за високою комбінаційною і адаптивною здатністю, для молекулярного маркування даних генотипів. 10 перспективних тетраплоїдних ліній занесено до бази даних генофонду Інституту біоенергетичних культур і цукрових буряків. В екологічне сортовипробування передано кращі тетраплоїдні запилювачі 1010, 1019, 1033, 1027 та 1028 для створення за їх участю і добору перспективних комбінацій. Розроблено методичні рекомендації "Підвищення технологічної якості цукрових буряків селекційно-генетичними методами" (Київ, 2013).

2. Investigated are the patterns of inheritance and variation in agronomic signals in tetraploid pollinators of Bila Tserkva origin. Grounded are the principles of comprehensive estimation and selection of valuable genotypes for further using in breeding process aimed at obtaining triploid CMS hybrids suitable for cultivation according to bioadaptive technology. Established is structure of genotypic variability for signals of germination energy, germination, yield, sugar content, sugar yield, and ash content in CMS hybrids. Collection of existing and created pollinators is differentiated on the basis of breeding and genetic value. Established are the parameters of ecological stability and plasticity in new triploid sugar beet CMS hybrids and selected the best ones for their adaptability. Tetraploid polyspermous pollinators, which are the components of high-performance triploid hybrids are improved by methods of individual and family selection. Established is relation between sowing qualities of seeds and productivity from one hand and heterogeneity of hybrid component from another. Selected are seven lines, which are genetically stable at their high combining ability and adaptability, for molecular marking of the genotypes. Ten promising tetraploid lines have been registered in the gene pool database of the Institute of Bioenergy Crops and Sugar Beet. The best tetraploid pollinators 1010, 1019, 1033, 1027, and 1028 have been transferred to environmental quality testing referred to create promising combinations with them. Guidelines "Increasing Technological Quality of Sugar Beet by Breeding and Genetic methods" have been issued (Kyiv, 2013).
Keywords: tetraploid pollinator; combination ability; adaptability; seeds sowing quality; productivity.

Державний реєстраційний номер ДіР:

Пріоритетний напрям розвитку науки і техніки:

Стратегічний пріоритетний напрям інноваційної діяльності:

Підсумки дослідження:

Публікації:

Наукова (науково-технічна) продукція:

Соціально-економічна спрямованість:

Охоронні документи на ОПВ:

Впровадження результатів дисертації:

Зв'язок з науковими темами:

VI. Відомості про наукового керівника/керівників (консультанта)

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Роїк Микола Володимирович

2. Royik Mykola Volodymyrovych

Кваліфікація: д.с.-г.н., 06.01.05

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи:

Код за ЄДРПОУ:

Місцезнаходження:

Форма власності:

Сфера управління:

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

VII. Відомості про офіційних опонентів та рецензентів

Офіційні опоненти

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Кравченко Владислав Андрійович

2. Кравченко Владислав Андрійович

Кваліфікація: д.с.-г.н., 06.01.05

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи:

Код за ЄДРПОУ:

Місцезнаходження:

Форма власності:

Сфера управління:

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Єщенко Олексій Володимирович

2. Єщенко Олексій Володимирович

Кваліфікація: к.с.-г.н., 06.01.05

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи:

Код за ЄДРПОУ:

Місцезнаходження:

Форма власності:

Сфера управління:

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

Рецензенти

VIII. Заключні відомості

**Власне Прізвище Ім'я По-батькові
голови ради**

Роїк Микола Володимироч

**Власне Прізвище Ім'я По-батькові
головуючого на засіданні**

Роїк Микола Володимироч

**Відповідальний за підготовку
облікових документів**

Реєстратор

**Керівник відділу УкрІНТЕІ, що є
відповідальним за реєстрацію наукової
діяльності**

Юрченко Т.А.